

ШЫН

СОВЕТ ЭВИЛЕЛИНИҢ КОММУНИСТИК ПАРТИЯСЫНЫҢ ТЫВА ОБЛАСТЫ БОЛГАШ КЫЗЫЛ ХООНАЙ КОМИТЕТЕРИНИҢ, АЖЫЛЧЫ ЧОННАР ДЕПУТАТТАРЫНЫҢ ОБЛАСТЫ БОЛГАШ КЫЗЫЛ ХООНАЙ СОВЕТТЕРИНИҢ ОРГАНЫ

Часкы тарылганың мурнакчыларының үлегери-биле (1 арын). ПАРТИЯҢ АМЫДЫРА! С. Сыгыртаз. —Болхоз бұдуралдыгине коммунистериниң ролюн бейлер (2 арын). Н. Салым.—Удуртуганым чыгыс тазалан болбас (2 арын). Ортакы Азияның республикаларында (2 арын). Экспедицияга белеткели күштелирер: С. Самба-Лондун.—Бора-Тайга школында (2 арын).

Амгы үегин ревизионизм буруу шаптарган турар журулу! (2 арын). ЕИНО: «Ленин дугайында чугаалар» (3 арын). Ночучуларның бисе бижэени (3 арын). А. Самбуленко.—Эрөн районда кыдык камгала албан черлериниң ажылы (3 арын). В. Брайковская.—Москвада тыва цире (3 арын).

артистериниң челишинал (3 арын). Кыдат Улуу Республикада (4 арын). «Атомгүз өлүмүзү утур кыдык чонгун демиселениң төп комитетин» ГФР-де тургусканы (4 арын). Венгр экономика 1958 чылдың бирги кварталында (4 арын). РЕДАКЦИЯГА ЧАГААЛАР (4 арын). А. Меликян.—Олар дайында чуге удур... (4 арын).

ШКОЛАЛАРНЫ ЧАА ӨӨРЕДИЛГЕ ЧЫЛЫНГА ЧОГУУР ӨЙҮНДЕ БЕЛЕТКЭЭР

СЭКП-нин XX съездининиң улуу өөредилгениң тазала-биле салгал соргаларына боттандырылганга болгаш өөредилгениң амьдыралдыгын хооруу чорун ажал эртеринге база өөредилгениң практиктиг ажал-херектерин билер кылдыр белеткээринге өң чугула чүүлдерин бирээни—депир өөредилге чылынга бүгү белеткелерин чогуур үегинде чорудар чаа харымсалгалыг соргалар областы школаларының мурнуна турар турар.

Бо чугула херектин челишишкенин шитирлеттирер—хамыктын мурнуна улуу өөредилгениң органдарының, башкылар коллективтериниң күженишишиңиз ажалыңарыңиз болган бүгү хей-инитиниң ажаа илешпейлгип киржиринген шугуу хамаарыш. Амгы үеге областың алдан хей школаларында чамык ажалдар чоруттунуп турар. Улут-Хем районун Амгы-Бажы чөлү чыл (директору Н. Бадр), Чадааның № 1 ортукмак (директору ш. Д. Дожудей), Бай-Тайга районун Бай-Тал ортукмак (директору ш. Маалыр) болган оон-лаас өскө школаларың ажаа хамаарыштырып болур. Илангы Амгы-Бажы чөлү чыл школаның 160 олдутту чыа бажынының туулу шалымны-биле чоруп турар. Ол шыкша Чадаана ортукмак школаның септелгелерге кергелеттирер бүгү материаларын үстүк класстарының өөреникчилериниң хужу-биле белеткөөн, а септелгелерин база олар боттары чорударлар.

Бо үстүндө чамык эки чижектер бар болса-даа област хей-хей школалар келер өөредилге чылынга белеткелерге колдууна кирбей турар дээрин шугуу чугаалар херек. Талдының район өргөлкелерини өш Шахайлытун майны бирде областта кийркен мерзэм ажаа толаргай чижек болур. Бай-Хаакка тугар чогуур 160 олдутту школаның болгаш ийи кварталдык чурттага бажынының туулуларыңча ажаа-даа кирбөө. Чүгө мича дайныг тууду мижын, ламты, өскө-лаа чүүлдерин белеткел алган деп турар. А херек ырында туудугу алган өгөлкелерин, ажалыңа кажаа клирирлери дээриниң дугайында чыгыс-лаас миттаваан. Шахынныг байлалар чүгө Талында деп санаар болса, чыгыс болур. Чүгө дээрге Бил-Хемнин Туранга, Чаа-Хемниң Сарыг-Сенке ортукмак школаларының бажынының туулу дугайында чугаалар чыл чылы-биле үргүчүлөп, хей саным акча хөрөнгини төлөөлөп келсе чок, ол туудугар шимчеш-даа дивөөн.

Бо үстүндө чижектер обронуучу, «Тыва тууду» трениниң болгаш хамаарышкан өскө-лаа организациаларың оң чаа туудугарың чогуур өйүндө ажилга кирер тазала-биле шимчештүр өскө байлалың өөредилген турар. «Тууду трени» 1957 чылда ол соругага көрдүгөн 2 миллион 3 чүс муң рубльден чүгө 410 муңну чаргылашкан чижек кылдыр чугаалаарга-да четчир.

Бо чылын школалар туудугарыңга 4 миллион хире рубльди төлөөлөп, Чадаанага, Бай-Хаакка болгаш чамык көзө суурларга чаа школаларың болгаш интернаттар, өөредилге мастерскалларың туудар. Ол бүгү болса, аажок улуу күженишишиңиз, оперативтиг удуртулганың негеп турар. Мичаганг школаларың өгөлкөн туудугарың чогуур өйүндө ажилга кирген турар дөш, обронуучу болгаш рай-түскөсүмариң тазалашкан хүй-бүрүнүң контролон туудугуң, удуртулганы күштелдирер журулу.

Чаа туудугар-биле холбаштыр, школаларың капитал болгаш үүрмө септелгелерин чорударыңга болгаш оттулар чүүлдерин четчелен белеткээринге база-ла биче өскө

ажылар негеттирер. Эртен чылдыг практиканың алдыга Бай-Тайга, Улут-Хем, Барыш-Хемчик, Чаа-Хем районнарың чамык школалары өөредилге чылы өгөлкөр чоокшудай бергенде белеткелерге киргилээн журунун чыл орту кирер чорда, оларың чамыктары берге байдалга таварыш тургулааны чажыт өскө болгай.

Индыг чоруктарны чылаатаны обронуучу болган үстүндө районнарың чамык ажалдакчылары бо тазала-биле чер-челе байдалды толаргай билбес, ажал-херекте ханыл кирбей турары-биле таймы-бирлештирер. Чижэ, чонгаш чаа чырымышканың база дөш школаларың болган эртем ажалдакчыларың профвалед обронуучу пленумга белеткел профваледниң пленумга чаа өөредилге чылынга школаларың белеткелениң дугайында Чаа-Хемниң району эртемлекчи ш. Бобков плеткел кылып тургаш, «4000 кубометр хире олар мыйш белеткелтирер, оон 50 хуууу школалар чыныкче сөөртүгөн» дээн. А Майны бирде обронуучу мезгилдин алган өөргө, ол район-тун школаларының чынында чүгө 700 кубометр оттулар мыйш дүртүткөн болуп турар. Тодаргай чижэ бо тур.

Школалар ажалыңа хамаарышкан ол хире чугула айтыргың пленумга белеткел профваледниң ол обронуучу (президиумунуң даргазы ш. Куртено) ажалдакчылары маңаа база-ла харымсалга чок болган дээр шынгымы-биле буруу шаан көөр херек.

Капитал болган үүрмө септелгелерин улуучу арга-биле, хей-инитиниң профваледниң кылып, башкылар коллективтериниң база үстүк класстарының өөреникчилериниң хужу-биле чорудуп турар школаларың саны чыл-бүрдө өсүп турар. Ажалды мичаар чорудар деп турар школалар бо чылын база өскөш арас. Чижэ, Улут-Хем районун Амгы-Бажы школаның өөреникчилери башкыларын уудугула-биле өөредилге мастерскалы туудар тууду мижын боттарыны хужу-биле белеткел алганнар. Чадааның № 1 ортукмак школаның өөреникчилери библиотеканы туудуп алгыны, септелгелерин боттарың хужу-биле чорударың шитирлеттирер. Индыг эки өгөлкелериниң парти, комсомол организациалары бүгү тазала-биле деткайр журулу.

Школаларың өөредилге номнары-биле, оларың мастерскаларың болган физиканы, химияны, биологияны кабинеттерин эргөк чугула дериң-херекселер биле халдырар дугайында амгыаштан өгөлкөн сажып салыр херек.

Облпотребсовхозтуң болган оон ном сажылаар калдыгын соругада чүгө дие, бүгү школаларың өөредилге номнары, яны-бүрү херекселер-биле хандырар дээн, оларны чогуур өйүндө чер-чере сөөртүп чедирер болур. Өөредилге мастерскаларың дериңирер оларга шөфт турар организациалар улуу хузааны көргүзүп болулар. Школаларга олар бүгү тазала-биле толаргай дузаны көргүзөрин райтүскөсүмариң болгаш хоорай Совет бұдургалелерден, МТС-терден болгаш колхозтардан, шөфт турар организациалардан негээр хузаалгайлар.

Школаларың чаа өөредилге чылында үгелериг белеткөөн, оларны чогуур өйүндө күрүн комиссацияга хузаалыг бээриниң бүгү аргалары биче бар. Мичаганг школалар бүртүгөн сентябрь бирде кичээлдер өгөлкөр кылдыр амдан өгөлкөн сажып салгытыр белеткээр — чер-чере парти, совет болгаш улуу өөредилгениң органдарың чугула соругаларың бирээни болур.

Шээр мал чазагарда

Чаа-Хал районун Ленин аттыг көзө ажал-агы артелинниң часкы оларларында өл-өскөн кидин-не чогаарың үнүп турар. Чаа өттүк шээр малдык денгел денгел өгөлкөн. Хойжулар амгыаштан өгөлкө шээр малдык семиртилгелерге сажып салмы чугула.

тар-оол, Доспак 1217 баш хойларын эки өттүгү Ууун-Бут, Ак-Хем, Хову-Ажыс оларларында организастыг катарың турар. Өшкү кадарчылары 5 кижин 2136 баш өшкүлери Терек, Ак-Довурак, Алдын-Булак деп черлерде оларалдып турар.

С. СОТНАМ.

ЧАСКЫ ТАРЫЛГАНЫҢ МУРНАКЧЫЛАРЫНЫҢ ҮЛЕГЕРИ-БИЛЕ

Часкы хову ажалыңа чедип алган челишикчилери дээн СЭКП райкомнарың болган райтүскөсүмариң кийрпкелгениң буугар моон алдында мурнакчыларың областы Хундуга самбырамыңа кирген.

СУТ-ХӨЛ

- С. Даваалаң «Ишкын» колхозтуң колхозчуу. Чер сугтарарының хүй онаалдым 150 хуу күсселип турар.
- О. Сыгзам «Чырык орук» колхозта «ДТ-54» тракторун башкарыкчымы. Хүнде 30 гектарың орунуга 45 гектарың чаштырыкчымы.
- Х. Хом-Оттук «Коммунистический» колхозтуң колхозчуу. Агрегаттарга айт-биле хүнде 4 тонна үрөш сөөрттүр норманы 9 тонна чедир сөөрттүп турар.
- О. Доржу Киров аттыг колхозтуң колхозчуу. Суггаг бугагы амштарыңга ак-сеткилдин күш-ажымың илереткен.
- Т. Дарый «Ишкын» колхозтуң ногаа бригаданың кежигүнү. Помпоруң 600, капустаң 500 дөс рассадларың тарып өсүргөн.
- И. Киров «Алдан-Маалыр» колхозтуң колхозчуу, селадың. Хүнде чаштырыга норманы 150 хуу күсселип турар.
- Х. Кумат «Коммунистический» колхозтуң сугтарыкчысы. Хүнде 2 гектарың орунуга 5 гектарың сугтарың турар.

ЧАА-ХӨЛ

- Н. Шир-оол «Бурунгаар» колхозта тракторист. Тараа чаштырының хүй норманы үргүчү 160 хууна хуудатпай турар.
- Т. Байыр-оол «Найрал» колхозтуң колхозчуу. Кымар, чаар материал сөөрттүрүнүң хүй норманы 160 хуу күсселип турар.
- Х. Шуржа «Бурунгаар» колхозта «ДТ-24» тракторун башкарыкчымы. Шык бажынышымың болган алаиртегендиң-даа, амгы чажында-даа үегинде хүн норманы 180 хууна хуудатпай турар.

Чөөн-Хемчик район тараа культураларының тарылга планын ажыр күссөгкөн

СЭКП Төп Комитетиниң февраль Пленумунуң дотазалыга болгаш ССРЗ-нин Дээди Советиниң бирги сессиясының шитирлериңге ичаш-ажылчы улам сорук кирген Чөөн-Хемчик районунуң колхозчу тараа-жылаары болгаш механизаторлары хову ажалыңа организастыгы, чыгыс эл-сеткилдин илереткен. Райкузсомнунуң даргазы ш. Краснынуң редакцияга дыңнатканы болса: — Район тараа культураларының тарылга планын мий 8-те 100,1 хуу күссеткен, азы нитизиле-биле 11700 гектарда чашкан, Оон иштинден кол культура болур кызыл-тастың тарылгазын 112,5 хуу күссеткен. Чуртпа тараа бұдуралың улам-на көвөдери дээн демисел бүгү-ле черлерде үргүчүлөп турар.

«Октябрь 30 чылы» колхоз тараа культураларын апрель 29-та, районда мурнап дооскан, ол ам тарылга планын 110 хуу күссеткен. «Коммунистический» колхоз пландан ажыр 455 гектарың тараа. Район бо чылын үш муң га кур болгаш куручкан чөлөсүн шингээчү алган. Суггаг бугаларың калботырыңга база боттуг хемчелер алдынып турар.

Районда мурнап дооскан

КЫЗЫЛ-МАЖАЛЫК. («Шынынч» корр.). Барыш-Хемчик районда «Большевизм» колхоз тараа культураларының тарылга планын мий 8-те ажыр күссеткен, илангы кызыл-тасты 110 гектарың, арбайны 36 гектарың планлыңа ажыр тараан. Амгы үеге сула болган чингетараа культураларың чажылаам үргүчүлөп турар.

Кызыл-тастың тарылгазын дооскан

ШАГААН-АРЫГ. («Шынынч» корр.). «УТНА-ның 25 чылы» совхоз частын орайтааныңга хамаарыштыр бо чылын хову ажалыңа өскөш хонжал кирген. Тарылгага белеткел багыт өскө болган ажалдык баштайгы хүннери илереткен. Кыш-ажылы шың организастааныңдан совхоз кызыл-тастың тарылга планын мий 8-те 102,4 хуу күссеткен. Часкы хову ажалы агротехникти чүрүм буугар чорутуңуп турар. Кызыл-тастың 163 гектарың Мальцевтиң аргасы-биле тараан. 200 гектарың хана-накастай, а 100 ажыг гектарың кызыл одурултай тараан.

Трактористерниң чедишикчилери

Бил-Хем районун Ленин аттыг колхозун Шивялде хову бригаданың (бригадир ш. Лаптар) кежигүннери часкы хову ажалыңа организастыг өгөлкөннөр. Бригадала 5 тракторлар, тараа чаштырар машиналарың 3 агрегат ажаллап турар. Колхоз бо чылын Шивялде янитыш-биле 1473 га черге яны-бүрү тараа культураларың, оон иштинден кызыл-тасты 1400 га черге тарыр. Чер эрпип, чылымы чедир трактористер часкы чер аңдарылгазын чорудуп турганнар. Анаа тракторист бүртүгү өдөгениң онаалыгы ажыр күсселип келген. Илангы эштер Занин, Пенелеев, М. Төлюш норма буугар 6,5 га чериң аңдар турган, а элчегде 10—9,75 гаям чарып турганнар. Бригаданың кежигүннери мий айны 5-ке чедир 300 га ажыг черниң шыгың бажырып белеткөөн, дараалында хүнде чаштырып киркеннер.

Часкы хову ажалдары

Барыш-Хемчик районун «Большевизм» колхозунда ш. Ендан-Самбуу бригаданың комплекслиг трактор бригадасы 600 ажыг гектарың шыгың бажырын, 160 гектарга кызыл-тасты чажып тараан. Дуржуламы тракторист Тойду-Хаак өлчөгө иштинде 40 гектар черге тараа чажар норманы 80 гектар чедир күсселип турар. Ол шыкша трактористер Крюков, Кетаров олар ийи-ийи өлчөгө нормаларын күсселип туралар. И. КЕЛИН-СЕНГИ.

Тараа культураларының чажылдазы чеди ажил хүнүндө доозулган

Механизаторлар-биле колхозчу тараажыларың демисел төдөлениң түнелешке Чөөн-Хемчик районун Ленин аттыг колхозу өрте тарымы тараа культураларың планын 122 хуу, оон иштинде кызыл-тастың планын 137 хуу күссеткен.

СЭКП ТБ-ның февраль Пленумунуң дотазалыга болган ССРЗ-нин Дээди Советиниң бирги сессиясының шитирлериңге сорук кирген механизаторлар, тараажылар тараа культураларының тарылганың районун өскө ажал-агыларын олар дугайында доозуп, кол культура-кызыл-тасты планын дашкаар 250 гектарга тараан. Тарылганың баштайгы хүннеринде мурнакчы агротехниканың ажа бир аргам өскө-дирештар чажар арга-биле 350 гектар кызыл-тасты чажып тараан. Ол шыкша механизаторлар 1350 ажыг гектар черниң шыгың бажырып илереткен. Тарылганың шөфт дозураан хаттан камгалаарыңга болган ол шыкты үр туларында чугула ужу-дузалыг тараалың бастырар ажал база чоруттуган. Хүрүнү эки болбазырың соруга-биле культурастар, дискалар болгаш өскө-лаа аргаларың кылган.

Механизаторлар биле колхозчулар часкы хову ажалың биче денгелдеп чорудар дээн трактор агрегаттарының база тус-тус кижилер аразыга социалистик чарышты калбартыканың ачымында мурнакчы механизаторларын, колхозчуларын сажып өскөн. Тракторист Монгуш Ак-уругу чарыкча тилекчи болуп, бодунуң № 59 «ДТ-54» трактору-биле өлчөгө 36 гектар черге тараа чаштырар турган 70—75 гектар чедир турган болган 500 ажыг кг кывар, чаар материалды камнап алган.

Монгуш Ак-уругунуң өлчөгө олдучуу тракторист ш. Панкратов база-ла оон туудук чок ажаллаан. Өлчөгө санында-ла ол 2—3 чедир нормаларың күсселип келген. Ак-уругун тараа чаштырыкчылаам Олар Манзыр-оол, Евгений Монгуш болган Доруж-оол олар күш-ажылга биче көргүзүлгениң чедип алганнар. Трактористер Берзи, Илгалев, Чимбин, Байыр-оол олар өлчөгө бурдунуң онаалгаларың үргүчү ажыр күсселип, ажалдык эки шывары дэш демисел шитирлелер. Сөөрткүчүлөр Тиртык-оол, Мөңгө-Байыр, автомашина чолбачызы Кас-оол болган оон-лаас өскөлөр часкы тарылгага алапкелдеп ажалдашканнар.

Колхозтуң агроному Константин Хайр-оол биле трактор бригаданың бригадир Фелор Кайгородов олар чажыла үегинде селка бурдунуң калчар ажаллап турарың үргүчү хынап турар.

Часкы тарылганы кысык хуусаа-да биче агротехникти денгелеп эрттиреринге чүгү дузалааның деп айтырыга колхоз баштаар чериниң даргазы ш. Дудераз мичаар харымсалган. — Калың-даа ажалың челишишкениң болуру ажаа баш бурдугар хынапчалыг белеткелден хамаарыш деп чүвени барымдалаш, часкы хову ажалыңың үегинде ажалың планы тургусаш, баштай колхоз баштаар чери-биле парбөрүнүң хуураалың, а оон сонда хову бригаданың кежигүннериниң болган механизаторларың каттышкан хуураалыга чугаалашың, кык калың үчүстөкчө чүвү кылдыры тодаргайлаан бис. Часкы тарылга кампаниясының үегинде ол ажалың план шың боттанып келген. Оон-биле чергелештир эртен чы-

лың 900 ажыг гектар кур черин аңдарып белеткөөн-биле чазын чер аңдарар чорук бистик колхозка бодунмааны тараа культураларының чажылааны чели хову дургузуна чорударыңга улуу ролдуг болган. Механизаторлар-биле колхозчуларың аразыга социалистик чарышты калбартыканы оларның чыгыс демисел ажаллаарың, ажалың тек-линиң дүргелерин болган шызын экижиртерин халдырган. Колхоз баштаар чери, парти, комсомол өгө организациалары социалистик чарыштың түнелеш хүйнү-не үндүрүп, тилекчи трактор агрегаттарың аргаттар аразыга шилдик чоругу кызыл туудугагы тышып, мурнакчыларың челишишиңиз болган дуржуламы көргүзүп камызыраатка, агиттуудастарга чарыштып турган—деп ш. Дудераз чугаалаш, бо чымын механизаторларың, тараажыларың амгычал-чуртула-гыңыңче улуу кичээлти салгының уламчылап чугаалаан. Сексендиг хову турлаанда чамык, чырык, дегем ийи бараттар таарыкчаны-биле дертигген. Ажал-ишчилерин яны-бүрүг чем-биле халдырып турар бис. Бистик механизаторларымы ажалың улуу нормаларың ажыр күсселер-биле чергелештир ажалың аң эки шывары дэш хол салдыпай ажаллап турарлар.

Тараа культураларың чажы ажаллааның үгелериг чорудуп турган, га бурдунуң 13 центнер дүжүттү өстүрүп ажыр дээн Ленин аттыг колхозтуң тараажылары болган Чадаана МТС-тин ол колхозка ажаллап берип турар трактор бригаданың механизаторлары кара кызыл ажаллап турарлар. М. СЕВЕН.

ОНГАР-ХОВУДА ТЕАТР

Онгар-Хову — дегем тараалашты. Инда амьдырал хай-лаган. Белик чажыда кижесин турар тут турлагың ол-бо тазалында кара хилил орундала тракторлар димирөөн, доозуп буруулаан. Ол бүгү бир яны содун эркен бооп көзүлгөн, илдилган. Инда ойноп турар артистер Танды районда Сталин аттыг колхозтуң тараажылары болган Бай-Хаак МТС-тин механизаторлары. Онгар-Ховуну элдеп турар кижилерин артистер, дегем орундалары эркенга дөмейлериңиз барымдаларың чере бар. Механизаторлар тускай хептериг, кара шилдериг, оларның ажаллап турган өгөлкөп алган бенин, үс чашкынынары, боражып алган тараалаң хөрөгүнүң доозуну, ол ишкеш тараажыларың бөдүүн, чик энтиг кылдыр кеттиңип алган хептер, хүнде доудукан хүрөк кызыл аршынары, ажалга залыккан мөгө колдарың салаалары — бо бүгү ойноп үер артистерниң булуттуңуң алганы шыкша. Оон ийи механизатор ийиле тараажы кижесин калды-бир ажалга чыгыс шимчөөшкн-биле: дүлгүр-биле эрчилди дүлгүрүм азы тараалыг шоодайың өлүргөш, селкаже ура калпарың улуу белеткелдиг артист ийиле дивитиң көрүчүлүгө ойноп берил турары шыкша. Тракторист кан дери аар кезе-биле алын шыкша чемкиг кызыл-тасты калдырып ажыр өскө, мичалдажок күш-ажылга дадыккан кижилериниң шимчөөшкн бүртүгү хазас барбайн, улуу чагай херекти бұдурп турары көрүштүг болган биче үгелиг.

Бирги көжеге. Хову турлаа. № 5 трактор бригаданың бригадир ш. Петр Андреевич Закурдаев (чолбакчымаар, кызыл шырайлыг, боткур ар), колхозта № 2 хову бригаданың бригадир Сергей Часыгбаевич Ойдуулаа (белик сынын, хүрөп шырайлыг эр) майны беште келеш, командирге солдаттың айткыла боери шыкша плеткөөн: —Эртим бригадир бөгүңе чедир бригаданың кылган ажылы: шык бажырың илтиргеле 1500 га, хөрүн чымчылдыгы—500 га, чаштырып тарааны 500 га.

—Колхоз баштаар черини, мындар сипер биле кады ажаллап турар тараажыларың мурнуңа баймы чедирим. Өөрүп четтирдилис, эш бригадир. Ам бистик соругаымың тараа культураларың майның 8-те чажып доозары болуп тур, эш бригадир. —Күсселер бис, эш Ойдуулаа! —деп чугаалаан. Петр Закурдаев хузааны кара атык шалымкын олурупташ, Николай Калининниң агрегатчыне буруулар чедип чоруй барган.

Эш Ойдуулаа шымылгыт шапта шалче сөөрттүр тараа салаалп турган колхозчуларга бажылаан. Шанда кижилерниң ажаллап турары база көрүштү. Мөгө Танымын оол шоодайлары күш дүгү сымтык шыкша чик көзүргөш ленин күрүнчө үндүр каап турда. Седип-оол Часыбай тергелешке караалдыр шынапал турар. Ол аразында Санзар-оол дери шыкшаан: «божулаар, шымаар!» дээн улуу ускуун-биле шоодайже тараа урган.

Бригадир ш. Ойдуулаа колхозчуларга көргөш: «Майның 9-Тинделге хүнү. Анаа тилектегиңиң ужуражыр бис, эштер. Ол хүн тарып доозар бис!»—дээн. —Доозар бис!—деп, чэрби шаа хире колхозчулар бир үн-биле харымсалганнар.

Эш Ойдуулаа шымылгыт шапта шалче сөөрттүр тараа салаалп турган колхозчуларга бажылаан. Шанда кижилерниң ажаллап турары база көрүштү. Мөгө Танымын оол шоодайлары күш дүгү сымтык шыкша чик көзүргөш ленин күрүнчө үндүр каап турда. Седип-оол Часыбай тергелешке караалдыр шынапал турар. Ол аразында Санзар-оол дери шыкшаан: «божулаар, шымаар!» дээн улуу ускуун-биле шоодайже тараа урган. Бригадир ш. Ойдуулаа колхозчуларга көргөш: «Майның 9-Тинделге хүнү. Анаа тилектегиңиң ужуражыр бис, эштер. Ол хүн тарып доозар бис!»—дээн. —Доозар бис!—деп, чэрби шаа хире колхозчулар бир үн-биле харымсалганнар.

Бригадир ш. Ойдуулаа колхозчуларга көргөш: «Майның 9-Тинделге хүнү. Анаа тилектегиңиң ужуражыр бис, эштер. Ол хүн тарып доозар бис!»—дээн. —Доозар бис!—деп, чэрби шаа хире колхозчулар бир үн-биле харымсалганнар.

Бригадир ш. Ойдуулаа колхозчуларга көргөш: «Майның 9-Тинделге хүнү. Анаа тилектегиңиң ужуражыр бис, эштер. Ол хүн тарып доозар бис!»—дээн. —Доозар бис!—деп, чэрби шаа хире колхозчулар бир үн-биле харымсалганнар.

Бригадир ш. Ойдуулаа колхозчуларга көргөш: «Майның 9-Тинделге хүнү. Анаа тилектегиңиң ужуражыр бис, эштер. Ол хүн тарып доозар бис!»—дээн. —Доозар бис!—деп, чэрби шаа хире колхозчулар бир үн-биле харымсалганнар.

Бригадир ш. Ойдуулаа колхозчуларга көргөш: «Майның 9-Тинделге хүнү. Анаа тилектегиңиң ужуражыр бис, эштер. Ол хүн тарып доозар бис!»—дээн. —Доозар бис!—деп, чэрби шаа хире колхозчулар бир үн-биле харымсалганнар.

Бригадир ш. Ойдуулаа колхозчулар

ПАРТИЙЖИ АМЫДЫРАЛ

КОЛХОЗ БУДУРУЛГЕЗИНГЕ КОММУНИСТЕРНИҢ РОЛЮН БЕДИДЕР

«Колхоз тургузуун улам мынд жогжулар болгаш машина-трактор станцияларын өзе организаствар дугайында» СЭКП ТК-ның февраль пленумунун болгаш ССР-нің Дөди Советинин бирги сессиясының төөтүдүг шийтирилери ажычы чонларның күш-ажылыч көдүрүдүшкүну улам-на калбарткан.

Тес-Хем районун Ленин атыг колхозуна партия организацдиям ол шийтирилери колхозчу массалар ортузунага калбаа-биле тагынтырши белген. Мына хой коммунистер колхоз будурулгезинин шийтирилэг участктарында ажылдап, партия болгаш чакантын доктаалдарын амырларга боттандырар талазы-биле боттарынын муракчы уагер-чижээн өскелерге көртүп турарлар.

Хойжу коммунист эш К. Биче-оол бо чылым 400 хойну хуратанарын бирин камгалап алган, он калдым хой хур кыш аккан. Иштинин өңчүзү болур малдың сак саным өстүрүп, оон продуктузуун бедилери дөш муракчы уагер-чижээн көртүп ажылдап турар өшкер Болат-оол, Начын-төө, Сагды (инек кадарчылары), Чакан, J. Санган, М. Балган (хойжулар) мышка малчы коммунистер төй. Тулгужуларын аразыла дология жежугунери эштер Ш. Арбак, Шыллаа олар боттарынын ажил нормаларын ай сайында 115—120 хуу мылды ажыр күөсүлди келгенер. Тулгужулар колхозтун 2900 километр мыш белеткеар планым ажыр күөткөвен. Бригада тулгу черлеринде 20 чурттага бажына-рының мыжин, 15 чурттага ба-

ОРТААКЫ АЗИЯНЫҢ РЕСПУБЛИКАЛАРЫНДА

Туркмен ССР. Ашхабадтын Калинин атыг шил заводу—сонга шили кымыр уагт будурулге болуп турар. Заводка шили кымыр-мын, инай бээр дажыгларының ажыдарын механизастван.

Узбек ССР. Ташкентинин Сталин атыг песталазы комбинатидин амык ажычынары чиг эттин камгалгазы болгаш өт-кере-седерин камгыч өдөлди дөш демисежип турар.

Комсомолчулар болгаш аныктар «чик кавалерияның» бригадаларының база комсомолчу постуларының практикаын калбаа-биле ажылдап, будурулгезин култууразы дөш демисежип тургаш каш чүс муң рублдин камгалгазын кылганнар.

Таджик ССР. Ленинбад областыг Наусий районуну колхозчуларының районуну култура бажынының ажилдачылары үгүтүч кээп турар. Олар мрамта хову туралгарына концерттер, кинолар көртүзүп, лекциялар номчуп турар.

Чурунта: Саттаров атыг колхозчу хову туралга концерт. Фото Л. Курганны.

Экзаменнерге белеткелдерни күштелдирер

Бора-Тайга школазында

Сүт-Хөл районун Бора-Тайга школазында (директору Э. Монгуш, өөредилге аргелекчи А. Дьяков) доозарының болгаш шийтирилги экзаменнериге белеткел чоруп турар.

Школазын өөреникчилеринин хой кезин интернатта чурттап турарын школада база барымдаалан турар. Оларның хун чуруму эки, күш-ажылы талазы-биле кижизилге оларда бедик, чурум дымзыг дээр билдигир. Бо таарымчалыг байдалды өөредилгенин шынарын бедилеринге чөлтүп, түнөөдиг ажыгларынын школазын дирекция чери билип турар.

Өөреникчилерни экзаменнерге белеткелдирер сорулга-биле кылдаа ажыдарын оларга бээрде артын чылдың кичөөдериңден материаларны ажылдап турар. Школазын партия организацдиям бо дугайында сан болгаш орус дил бажыларынын отчеттарын дымнаш, канчаар ажыдарының сүмелерин берген.

Чоокта чаа школага төрелдер комитетинин хуралын кылгаш, оон даргазынын отчетун алган. Анаа мурунунда турган четистерни толдартып-биле чугаалажып көргөн болгаш алаңгыла чамдык ада-иелерини уругуларынын школазын алгаш барып, кичөө үстүрү чорутуу болдурбазын дугурушкан. Оон соңына класстар аайы-биле чаа мындыг хуралдарын чоруткан. Багай өөренип турар өөреникчилерге даалга берип, ону кынап турар.

Дүвүрөңгич байдал 5-ки класста бар болуп турар. Ушкун улдунун түнөөдиге ол класстын өөредилгезини шынары 50 ажы хуу болган. Мында алаңгыла орус дил талазы-биле берге болуп турар. Моон кол чылдагааны — мурунуу 4-кү класста турган четистер уламчыл турарында, чүд дөргө мурунунда 1—4 класстарга бажылар каш улаа солчун тургулаан. 5-ки класста өөреникчилерини чуруму база багай, мынчанам бо талазы-биле кемчелер алыры негеттинип турар, чүд дөргө өөредилгенин шынары чурумдан база хамааржыр.

Ол класстын өөредилгезини шынары бедилери-биле ай турган кемчелерини иштинден класс удуруткучуу Л. Назарованы халаанын чөлтүг деп санап ботбас. Чүд дөргө, бир талазында, ол башкы халаарына хой кижилер удуруланып турган, ийн талазында, өөреникчилерини ортузуна оон өске, оларга билдигир, таарым организаствыг, кижизилдиги ажылы кымыр ужурауг турган болгаш

Амыг чаксы хову ажыдарының

Удуртулганы чаңгыс талалап болбас

Чоокта чаа Эрон районун партия активинин хуралы районуну ажы-агыйының иштин байдалынын дугайында айтырымын чугаалажып көргөн.

Эрткен кыжын уагт хар дүжүп, кышкы үеде соок мындыг болганы-биле холбаштыр районуну ажы-агыйының кол алыры — мал ажылында уагт бергезишкени таарымшкан бола-да, партия, совет организацдиям, колхозтар баштаар черлеринден чогуур үезинде шийтирилгич кемчелерин ай, муң-муң баш малдары чуткан камгалалганга хуралга илеткелчи СЭКП райкомунун бирги секретары эш Чамбы болгаш санал берген активчилер демтеген турганнар.

Мындыг болза-да «Мөрөн», «Чаа орук» колхозтарынын баштаар черлеринден, мында партия организацдияларыннан мал ажылын четес удурутуп, ону төлөтпиг малчын кадрлар-биле хандырарычче чогуур үезинде кичөөнгей салбай турганынын ужуру-биле ол колхозтарынын малчын баш санымын уагт чидиритилг болганы актив хуралында илээр. Чижээ, «Мөрөн» колхозтун хой фермазының аргелекчи Коно-

воич Дендиптин харымсага чок ажылдаанынын түнөөдиге оон харымлап турар участогунан сөөгүтүп айлар дугурулуна 1000 ажыг баш шөөр мал хораян, ол колхозтун кадарчымы Унуунуң кадарчымы 300 ажыг баш, «Чаа-орук» колхозтун кадарчымы Сагарымын — 170 ажыг баш уагт, биче мал чидиритке таарымшкан болуп турар.

Районун партия, совет организацдиям, колхозтарынын баштаар черлери бугу күшү чүдге мал ажылычче улаандыргаш, колхоз будурулгезинин өске чугула адырларының ажыдарына удуртулганы шуут кошкаткан турганын хурал буруу шаап көргөн. Чурттаганым болгаш мал ажылынын тулгуларычча хергелээр мыш материаллар чүдге тайгада белетветтинген, а тулгу черлеринде сөөгүтү үеде чедир-ле өөртүп алдыныкан. Чаксы тарылганын белеткел ажыдарынын чамдык колхозтар база хождаткан. «Чаа-орук» колхоз сөөгү үеде, хову ажыдары өгөлей бергенде бедик чекер-керекеден септен албаа, үрешинерин арыглаван болган.

К. САЛЫ, колхозта парторганизация секретары.

Амгы үениң ревизионизми буруу шаптырган турар ужурулуг!

ПЕКИН. (СЭТА). Синхуа агенттелинин дамытканын суугаар алырга, «Амгы үениң ревизионизми буруу шаптырган турар ужурулуг!» деп өгөдиг мурунку чүдүлү «Дзеньминьжао» солун май 5-те паралаан. Ол чүдүлүг текстини моон адаанда чүм-биле парлаттынды.

Эрткен коммунисттер үндөзүн салгычымы Карл Маркстын төртүтүгүн хунуңден бээр бөгүн 140 чыл өө болуп турар-дыр. 1844 чылдан өгөдөш марксизм болаа азы-бүрү девиригил реалсыгыл буржуа болгаш биче буржуа идеяг агымнарга уагт демосиян кезөөдө чорудуп келген. делегейин ажылыч шимчөөшкенинде азы-бүрү хевирлиг оппортунисттик идеяларга ууур демосиян чорудуп келген. Демосияг тилгелдерине марксизм соксал чок чедип аг келген, мынчанам, революциянын практикамы оон шимчөөн байдтыкп келген. Имперализмдин болгаш пролетар революциянын үе-чалазында марксизмдин Ленин чаа чалады — ленинизмдин чадыктыг көдүрткөш, демосияг ону жогжушкан. Амгы үеде делегейин ажылыч шимчөөшкени марксизм-ленинизмдин чуртулуна чак мындыг сорулгазы — амгы үениң ревизионизминде, азы, биргээр чугаалаарга, бершестейчи чаа агымга ууур өштөш чок демосия чорударынын сорулгазын салган. Ол дөргө, азымыннан мындагы ийн шуугуларыны — марксист-ленинчи шугуңуң болгаш анти-марксисч, антиленинчи шугуңуң аразында демосия-дыр, ол дөргө,

делегейини ажылыч шимчөөшкениниң херезин болгаш социализмдин херезин чедикчелиг болуру азы бууран дүжери өрттөн хамааржыр уагт демосия-дыр.

Югославияны Коммунистер өвилелинин удурткучу бөлүктери бугу чурттарынын реакционерлери-биле болгаш кылды буржуазиянын барынын үкелди идеягеттери-биле чаксы аай болуп, пролетариаттын диктатуразы «бюрократизме, эта-тизмдин идеологияга, ажылыч массалардын политиктиг кол кул-терини хооранынга, социализм хөг-жүдөзүн стагнацияга, деформация-ларга, иштики удуранымшыкчы-нары болгаш чөрдүдөлөри чидир-лендиреринге чедирер» деп, пролетариаттын диктатуразын каржы нүгүдөш турарлар. Социалисттик лагер «куш дөргөсүн болгаш баштыгы болур дөш демосиялыг политизам» дээр чүвени база чору-луп турар дийип, социалисттик лагерин олар каржы нүгүдөш турар. Олар делегейин политиктиг болгаш экономикалыг, бот-боттарында үндөзүн-биле мыгалап турар ийн системаларының — социализмдин лагерин биле имперализмдин лагерин бар болуп турарын — «делегейин ийн өжөнөшкөш шер-пид-политиктиг блока хувазтыганы» кылдыр көртүп турарлар. Олар боттары «ийн блоктардан» — социалисттик болгаш импералисттик блоктардан дашкаар турар, — тодаргайлаарга, блоктан дашкаар дийир байдалга турар кижилер кылдыр көртүп турарлар. Олар болза, Американын Каттышкан Штаттарынын контролдан турары Каттышкан Нацйлар Организацдия-нын «делегейин улам-на уагт каты-жымшыгында» бараан болуп турар деп санап туралар. Импе-риалисттик чурттарын биле кийриш-тир, делегейин агы-агы чурт-тарының аразында экономикалыг ка-

жы-ажылыгы болза, «делегей амгы-агыйының көгүдөзүнөчче социалисттик оруктун бир кезин болуп турар» деп олар санап туралар. «Капиталисттик делегейде күрөң-капиталисттик улаанымшыкчы-нары өсүп турар залгым болза, киж-и төрөлөгөн анык-бүрү оруктар-биле социализмдин үезинче ызы-рынырып турар аргажок ханымал кирип турарынын өң-өңө бузу-редилгези болур-дур» деп олар ба-дыткап туралар. Ол үездер болза, ХХ чүс чылдың өгөдөшкөш Берш-тейш, Каутский, Гильфердинг болгаш оларга төртүгүл барымы үездиг социалистернин суртаал кылдып, «социалисттик социализм», «ультраимпериализм», «организа-статтыг капитализм», «капита-лизмдин социализмге тайбын өсүп кирери» деп чорудуп турганын ревизионисттик шак мындыг үеде-болдур-ның дугайы кижилерге сөгүндүр-байы барып шылаас. Шак мындыг ревизионисттик үеде-болдурларын негеттеринини сорулгазы болза капи-талисттик чурттарын ажылыч агы-гызын социализм дөш революстуг демосиядан чардыктырары, буржуа-зиянын тергилегин хевээр арттыры-чы болур. Амгы-агы чурттарынын ажылыч агынында болгаш бугу ажылыч чонварына хамаарыштыр Югославияны Коммунистер өвилелинин удурткучуларынын амгы суртаалы ажылычтары болгаш бугу ажылыч чонварына капта-лымдык мурунуга дүжүп бершеш-кенин орутуңе кири тырттар дөш делегей оралдыжыктын-биле кыл-дыны турар. Югославияны Ком-мунистер өвилелинин удурткучуу Тито 1956 чылдың ноябрында Пуле-ге болупун чугаазында «Югославия-да өгөдөш чаа улаанымшыкын ком-

мунисттик партиаларга тилгээр бе дээр дугайында шуут чугаа чоруп турар», «ол улаанымшыкын (тодар-гайлаарга, югослав улаанымшыкын деп адаар. — Редакциянын тайыл-быры) тилгээр бе азы сталинчи улаанымшыкы болза катап тилгел үер ирги бе дээр дугайында чугаа чоруп турар. Югославия боду бо-дунда ипоочалаттыгы алыр аржын чок. Ол, бугу-ле улаанымшыкчы-нарга хөдөлүр ужурауту» — дөөн. Оларын хажымышыкынын улаанымшыкчыны бө өстөрдөн дозуу-биле көстүп турар-дыр.

Югославияны Коммунистер өвилелинин программазынын төлөви-ли бо үеде көстүп келгенин черле таарылды өвөс. Октябрьдин соци-алисттик Уагт революциянын соон-да делегейин коммунисттик шим-чөөшкени дика хой төөгүлүг уагт тилгелдериң чедип алган. Соци-алисттик тургузуг 900 миллион ажыг кижини ортузуна тилгелгенин че-дип алган. Капитализмдин иштини кризис дика калбарган. Америка-нын Каттышкан Штаттарында баш-таткан импералисттик чурттар ам үе-үенин чаа ханы экономика кон-инини чурттап өрттирип турар. Мын-чанам, Американын Каттышкан Штаттарында баштаткан импералисттер делегейин коммунисттик шимчөөшкенинде удуур үредикчи үгүдөдигерин күжөнишкенин кылдып туралар. Ажылыч шим-чөөшкенин баксыратышкан, бур-жуазия ийн аргалары — күш-би-ле дероңилээр болгаш мегелээр чо-рукту кезөөдө ажылдап келген. Де-легейин амгы чаа байдалында, кыжын ажылыч агынында болгаш бугу ажылыч чонварын ортузуна Тито 1956 чылдың ноябрында Пуле-ге болупун чугаазында «Югославия-да өгөдөш чаа улаанымшыкын ком-

мунисттик партиаларга тилгээр бершестейчи чаа агымга ууур өштөш чок демосия чорударынын сорулгазын салган. Ол дөргө, азымыннан мындагы ийн шуугуларыны — марксист-ленинчи шугуңуң болгаш анти-марксисч, антиленинчи шугуңуң аразында демосия-дыр, ол дөргө,

М. СУГЕ-МАНДЫР.

Кыдат Улус Республикада

Кыдат Улус Республика. Бо чылды Шанхайның заводтары университеттерге уугу эвезе 800 чыгач тракторларны бүдүрүп үндүрүр дөөн. Бирги тракторну Хунсин заводунга белегезин. Уж тракторна 4 аяк күштүгү шимчиликчи тургуска.

Фото Ся Дао-линнин.

Синьхуа агентствели.

Бизик реформазын чоңга таныштырар талазы-биле улуг ажылды Кыдат Улус Республикада чорудуп турар. Чаа алфавит-биле бижиттинген номнарын болгаш алфавиттин таблицаларын саздылаарын организастаан.

Чурукта: Сиани хоорайнын чанында көдөе ажыл-агыйның бүдүрүлгө кооперативтеринин бирөөсүндө ном тараткычым.

Фото Чень Чженнин.

Синьхуа агентствели.

Венгр экономика 1953 чылдың бирги кварталында

БУДАПЕШТ. (СЭТА). Венгрияның Топ статистика өргөзүлгөсүндө дүндүктөнгөн баураар алдыга, бо чылдын бирги кварталынын планын үлөтүрүп продукцияны бүгү кеңирерини үндүрер талазы-биле долдур азы ажыр күсөткүлөөн. Чурттуң шахтерлары бо үениң дургузунда 6 миллион тонна көмүр дашты каскан, ол дээрже, планнаттыгандан деннеден 4 хуу хей болуп турар. 184 муң тонна нефтин тымкан, азы өрткөн чылдың сөөлүгү кварталдазынга бодаарга 10 хуу хейну тымкан. Металлургия үлөтүрүрүнү бүдүрүшкүн деннеден бөдөн. Аш-чем үлөтүрүү база-ла 1957 чылдың 4-кварталдазынга бодаарга, хей продукцияны берген.

Түрмөктөн саздылаар сазыг четкизи барааннарны 12 миллиард форинт ашкага саткан, ол дээрже, өрткөн чылдың деннеден дымз азын турар.

Даштын сазыг экспорттун-ла, импорттун-ла талазы-биле планын ажыр күсөткөн.

Латин америкада өрткөн үениң аарган турары

МОНТЕВИДЕО. (СЭТА). Уругвайның «Марча» союзу Латин Американын чурттарында амьдыралдын өрткөн-үенинин аарпа турарынын дугайында статистика саннарын чарлаан. Ол саннар баураар алдыга, 1956 чылдың деннеде, 1957 чылда амьдыралдын өрткөн-үени: Чилде 35 хуу, Бразилияга 22,5 хуу, Аргентинага 38 хуу, Колумбияга 20 хуу, 1957 чылдың чүггө 8 айларынын дургузунда Уругвайга 24 хуу аартаан.

Индонези улустун бүгүниги киленөөшкени

ДЖАКАРТА. (СЭТА). Индонезия республикага хамаарыштыр АКШ-тын империалисттик бөлүктөрүнүн организастап турары даштын агрессиянын үлөдүлгөсүнө улуг күчүгү шимчөөшкөн бүгү Индонезияда калбарган.

«Агрессияга улуг шимчөөшкөн» каттыжымшыкны Джакартага тургустунга, мынд 17 организациялар: ашымчаннарнын, тараачыннарнын, национал-хосталган демоксияны хоочун кижилеринин, хөдөөкерлеринин болгаш аныяктарнын төзөлөкчлери кирген. Ол организацияларнын аразына — Индонезиянын профессионалдеринин Топ федерациясы, (СОБСН), «Петанг» дээр массалыг тараачын организация болгаш оон-даа өскөлөр бар.

Индонезия республиканын демоксияны өскөткөн дээрбери халдашканын азын турар америка болгаш гоминданг авантадистерин үлөдүлгөсүн бурду шаап, Индонезиянын хөдөөкерлерин даштын хостаарынын бурду шаагырычыча бүгү чурттарын, мындангы Азиянын болгаш Африканын чурттарын ол каттыжымшыктың үлөдүлгөсүн организастап кыйгырган.

Американың Каттышкан Штаттарында

Американың Каттышкан Штаттарынын хоорайларында миллион-миллион ажы-чоктардан аңгыда, хей-хей электерге база ажыл чок. Олар бир фермадан өске фермага чоруп, бүгү-ле экиктири сактап чоруп турар, мычалаа-да ажыл чок болгонда тымбайн турар.

Чурукта: Комстед (Флорида штат) хоорайда тавак мүн дөшө ажыл чок электеринин ээчек манайып турары.

Фото Италиянын недель санында үнер «Лаворозундан».

Атомнуг чөпөктүн шөкөлдеринге уураанын турар «Тайбың даш поход» деп шимчөөшкениң киржикчилери Нью-Хейвенде КНО-нун Нью-Йоркта бажымчыче ады хонуктуң походуң кылган. Орук дургаар походуң киржикчилери сөксал чок өскөн.

Чурукта: Нью-Хейвенде баштайгы колонна.

Фото Ассошиейтед Прессин.

Индонезияның чазак шериглери Букиттингини ээлеп алган

ДЖАКАРТА. (СЭТА). Үймөчкөндө боттарынын кол дааныр чуркымыр санап турган Топ Сундранга Букиттинги хоорайны чазак шериглери полковник Ганинин командьылы-биле ээлеп алганын дугайын Джакартаның радиоу дүндүктөгөн.

Паданг радиоу-биле полковник Ганинин меделгенин баураар алдыга, чазак шериглеринин хостаанын бүгү-ле хоорайларда таарымчалыг байлаам катар тургуска.

Алжирде тулчушкуннар

ПАРИЖ. (СЭТА). «Франс-суар» союзуның дүндүктөнгөн баураар алдыга Алжирдин национал-хосталган армиянын отрядтарынын болгаш француз шериглеринин аразына Алжирде сөөлүгү үнерде чөпөктөгү тулчушкуннар болган.

«Франс-суарын» сан мөдөөлөр-биле азыра, алжир патриоттар ол тулчушкуннарда 276 кижини өлдүрүп болгаш балыглаттырын көшкөлдөргө өргөжөк чүгүлдө деп Канаданың политиктиг көсүкү ашымчалыгы У. Ирвин «Россия» биле калы чурттар азы оон-биле калы өлдү» деп номуна бижээн.

АКШ-тын политиказын боттарына ажыктыг кылдыр угландырып турар сан-дөө бөлүгөшкөн кижилер күрүнө өргөзүлгөсүн апарламында кол тургустарын ээлеп алганар. Чазакта албан-дужалдарын олар боттарынын аразына хуваап турарлар. Морганнар боттарынын тура-соорун Ак бажымнын политиказын чөвөкчю болгаш канцеляриянын начальыгы Шерман Адамс, АКШ-тын күрүнө секретарынын дуалакчысы Джон Перкинс болгаш өскө-лаа көсүкү дүжүмөттерин даштын апарлап турар. Рокфеллер чазактын бөлүктөрүнө боттарынын шугуун күрүнө секретари Даллестик болгаш атомнуг энергия талазы-биле комиссиянын даргазы Стратусту даштын, оларнын дуаламы-биле боттарынын турар. Потталар министр Саммерфилд болгаш америк чазактын өскө-лаа чамык көсүкү төзөлөкчлери дюоннарда бараан болуп турар.

АКШ-тын иттиги болгаш даштын политиказына хамаарымчан директорларнын монополияларын штаб-квартиралыгына-үлөтүрүп электерин Национал каттыжымшыкыны болгаш Америк сазыг палатына ашымчал кылган турар, ол черлерде эң улуг сөө монополияны бөлүлгөшкөнүнүн төзөлөкчлери кирип турар.

Амгы үениң империализминин шимчөөшкөнү—Американың Каттышкан Штаттары чурттуң интилек-политиктиг амьдыралына сан-хөө харгылаачыларын эң-не азыг-чакыг чок болгаш мыг чок тергилелениң чижээ болуп турар. Капиталисттик өскө-лаа чурттарда байдал хей-хей чүдүрер талазы-биле база мыг болуп турар.

Англида чуртту херек кырында чазак болгаш парламент эвез, ханы үлөтүр болгаш сан хардаачыларын күчүлүг каттыжымшыкыны — Британ үлөтүрүнүн федерацияны өскө-лаа каттыжымшыкыны-биле ол сыйры холбаалыг хөдөлдүрүр. Федерация чүдүлгү-үлөтүрүшү шалга электегит бижетти Англинын чазак парламенти кийрип шылаас чорук ол федерацияны улуг эргелин чугаалап турар. Чазакка федерациянын сүмөлөрү англы монополияларын эргелин кийрип шылаас чорук ол федерацияны улуг эргелин чугаалап турар. Бүгү-ле буржуа политиктиг партияларда, парламентте, чазакта ол болупуну тургуска кижилерин болуп турар. Дайын сөөкүлгө чылдарга калы улуг министр болууна Рене Мебер Ротшильдинин саң болупуну төзөлөкчю болуп турар; чээрби ажыл улуг тресттерин болгаш страхование компанияларын болгаш банкларын директорларын 102 дужалдарын ээлеп турганын саңгыларга-ла четчир. Премьер-министр турган Иден Вестминстер банкын турган чамык улуг компаниянын директору болган. Амгы премьер-министр Макмиллан үш компанияларга директор чү-

РЕДАКЦИЯГА ЧАГААЛАР

Ниити өңчүнү камгалаар

Барым-Хөмчик районун «Болшевик» колхозунун баштаар чера болгаш резина комиссия артында ниитилештирген хөргөнгини бурдө немей сазын ал келген. Ол камгалаастар-биле элтежип турар. Мындангы өрткөн чылдарда-ла чамык колхозчулар колхозка бөөр өрөк 25 чылгы малды амдыгаа четир колхозка эгиттөөн. Эрткен чылда колхоз даргазы К. Чынык ийи чылда сувайлыман бир инекти чаш-бызаага ораванын колхозчулар эле-

релин турарлар. Колхоз терге, шамак, хонук, дуга болгаш өскө-лаа чүдүлгөсүн чылдын ниитилештирген хөргөнгини бурдө немей сазын ал келген. Ол камгалаастар-биле элтежип турар. Мындангы өрткөн чылдарда-ла чамык колхозчулар колхозка бөөр өрөк 25 чылгы малды амдыгаа четир колхозка эгиттөөн. Эрткен чылда колхоз даргазы К. Чынык ийи чылда сувайлыман бир инекти чаш-бызаага ораванын колхозчулар эле-

С. ЛАСКОРН.

«Шынын» материалдарының изи-биле

«Агитатор биске кажан келир ирги?»

Бо чылдың март 19-та үтөөк № 56(4046) «Шынг» «Элегес» сохостун Казь фермазында малчынын агитатор болгаш почта келбейн турарын илереткен, эш В. Омунуң корреспондентчанын парлаттыган.

СЭКП Танды райкомунун пропаганда болгаш агитация кидининин

эргелекчизи Улур-болун редакцияга дүндүктөгөн болза, Казь фермазында малчынар ортузунга агитация массалыг ажыл чоруттунмай турганы хыналдан аларын. Агитаторларын фермада быжыткан болгаш почтаны доктаамал четарип турар аларган.

Парлаттынмаан чагааларнын изи-биле

Бай-Тайга районун Шуй көдөе Сөвединин даргазы эш Чамыйның арагалар, масса чоңга хүндүлөк чок апарганын көдөе корреспондент бижээн. Ол дугайын редакция СЭКП Бай-Тайга райкомунга меделгөөн.

Партия райкомунун секретары эш Юлечин редакцияга дүндүктөгөн болза, корреспонденттин айткан фактылары хыналдан шык болган, СЭКП райкомунун бөрүнү эш Чамыйга партия талазы-биле көмөк хүдөөткөн.

Бөрзектерни өлүрүп турар

Бай-Тайга районун Сталин аты-выжынан колхозунга 11 муң тыг колхозунун малчын Хертег Делер-оол бо чылдын мөдүлгүлөрүн менди болгаш хүр чыл ажырган.

11 муң тыг колхозунун малчын Хертег Делер-оол бо чылдын мөдүлгүлөрүн менди болгаш хүр чыл ажырган. Бо чымы 12 ам чакы оларда семиртип турар.

Кара-Сирбек сыяныда бөрү оолд алганын билгеш, оон үнгүрүн тырарын малчын кичөөнөйгүл хайлааран келген. Ону чөөкчө чаз тыпкан, бөрүнүң 8 бөрзектерин өлдүрүп алган.

А. СОСКАЛ.

Х. КАРА-СОЛ.

★ ★ ★

Колхозчу аңчылар малдың хоралы дайыны болур бөрү-биле демисели үргүлүч чорудуп, оларын узуткан турар.

Улур-Хем районун Жанов аты колхозунун колхозчуу Нас-Сюрюн эрткен чылдын аяныр ты-

Улур-Хем районун Жанов аты колхозунун колхозчуу Нас-Сюрюн эрткен чылдын аяныр ты-

И. ОДУПУ-ОЛ.

Өлүрүчүнү шыңгы харысалгаже

1958 чылдын апрель 30. Бүт-ашылдык делегейге кижилери, бүгү дүндүктөгөн кижизерелген, бүгү совет улус, оон-биле калы Чөөн-Хөмчик районун Ханжергеде «Кызыл тараачын» көдөе ажыл-агый артынын колхозчуу 5 уругуларым де На Туктүг-оолова Сат делегейин ашымчы чоңварынын дурга болур улуг байырамынга—

дунмамы болур хулган Самбу Керткович Монгуш дээрин улуг делегейге кижизерелген, бүгү совет улус, оон-биле калы Чөөн-Хөмчик районун Ханжергеде «Кызыл тараачын» көдөе ажыл-агый артынын колхозчуу 5 уругуларым де На Туктүг-оолова Сат делегейин ашымчы чоңварынын дурга болур улуг байырамынга—

Май 1-ге хайнымшыкын, хөлүгү омак беттегенп турган.

Монгуш Самбу болза 19 хере харыг, калык шымак амык оол. Колхоз бүдүрүлгөсүнө ол биче-лаа кырышпей толаан чорашан хулган кижизерелген. Олукчү хулганым шалгаа чери туруп бажымчаан болган ол улусчу совет судан чыгуур аяны азыр журуду.

О. ЧЫРТАЙ-ОЛ.

Олар дайынга чүге удурул...

Тайбын камгалаар дөш чер бөмбүрөөнчү удуштарынын үнү узам-на күштүгү чаптылаанын турар. Делегейин дүшүрүрүп байланы кошкарды дөш, чөпөгөннишкенин өнөр өнөрүн соксалыр дөш демиселге бүгү чурттарын чүс-чүс миллион кижилер боттарынын күштерин каттыжырып турар. «Соок дайын» удуштары көөр хөөк чөк чүге болу берген, улустар болза чаз дайында коргушкун чокка, тайбын болгаш найыралдыг чурттарын күрөп турар.

Мычаарга империалисттик күштер улустарын мыдыгты күсөк-чүктүлдерин херекке азырын күзөвейн турарлар. Оларнын кол согулагамы—байлы алары. А дайынар болгаш оларга белеткел капиталисттик монополияларга эгертинмес хей ажык-кончаларын бээр. Бо чылдын март 14-те сонгукучулар хуралына чугааламына П. С. Крушевун чугаалааны баураар алдыга, чөпөгөннишкенин өнөр өнөрүн оларга ажыктыг. Улустуң амьдыралы херекчелери оларын дүвүрөтпейн турар. Чабиленин байлы алары, эң хей кончаларын үлөт азыры—капиталдын чурттарында өргө-чакырганда турар кижилерин күрөп турар чүсө ол тур. «Тайбыга улуг кижилерин дугайында» деп ниити өң-биле Курүвения политиктиг литература номнары үндүрер черинин чөөкчө чаз үндүргөсүн чүдүлгөсүн, өчөктерин бол-

хоругдарын, ол чөпөгөннишкенин соксаларын чүге күзөвейн турары ол саннар-биле холбоштор черде билдинтир. Тайбыннын салым-чолурун болгаш улустарын күрөк-чүдүлдүрүшүн херээ оларга чүү болу ийи! Чөпөгөннишкенин дүжүрүнүн айтырымына АКШ-тың чазаның барымчалап турар шугу-му чөгүм-на харын оорган эгелеп турар. Америка чазак чөпөгөннишкенин дүжүрүнүн удураанын турар, чүге дээрже, «ол болун ялорлук чөпөгөн-биле хууды шарып алган...» Чөпөгөннишкенин дүжүрү дугайында төңчү чок чугаалар чүгө шытыг көзөгө болуп турар... Вашингтон чугаалажымшыктар чорударын күзөвейн турар, чүгө дээрже, чөпөгөннишкенин дүжүрү дугайында айтырымын талазы-биле дугурулга болунар алдыга болу бөрүнө ол коругуп турар» деп америк журналист И. Ф. Стоун онзапал демдегезан.

АКШ-та монополиянык бөлүгөшкөн кижилерин күчүлүгү өзүлгөсүн төгүзүп дайынынын, үргөдөшкенин, адуңуну күсөлгө-биле калчалыг байлы аларынын тодаргай чижээ болуп турар. «Капитализм болза болуңу системаның догунаашкынын деткиги дег дайыны берип турар индиги чүдүлү херектеп турар. Дайнык кыйгырылгар чөпөгөннишкенин сонугуларынын карагыта шы-

гаш папкелеттерин чымынды харын ол кижилерин дугайын чугаалап турар. Миллион-миллион бөдүн кижилерге хөмчөп чөттинмес караала-когаралды таварыштырган делегейин ийги дайын америк монополияларга аажок байлы аларынын үнер дөш болган. АКШ-та эң улуг чүс кондернерин кончалары дайын мурунунагы 1938 чылдыңга деннеде 1944 чылда 482 хуу немей өскөн. Мычанган ам дюоннар, морганнар, рокфеллер, меллоннар болгаш Американын сазыны өскө-лаа чакырыкчылары чаз дайынче угландышканын кымыл турарында кижизерелген чөк. «Дженерал электерия» дээр чалгыс чүгө морганчы концернде шериг продукцияны бүгү бүдүрүшкүнүн 45 чыгач хузуу болуп турар болгай. Мычанган ол «хөргөкчю» хереклеп турар...

Чөпөгөннишкенин өнөр өнөрүн—капиталисттик монополияларга байлышкыны-дыр. АКШ-та дайын белеткелдерин күштелгө-биле 1956 чылда америк монополияларын кончалары 1936—40 чылдарда чылда ортума-биле 6,2 миллиард доллар конча турганын 43,4 миллиард доллар четкенин саңгыларга-ла четчир. АКШ-тын чакырыкчы бөлүктери чөпөгөннишкенин өнөр өнөрүн дүрөр чорукту соксалырын, атомнуг болгаш водоролук чөпөгөннишкенин азылаар болгаш бүдүрер чорукту

эжытырынга өргөжөк чүгүлдө деп Канаданың политиктиг көсүкү ашымчалыгы У. Ирвин «Россия» биле калы чурттар азы оон-биле калы өлдү» деп номуна бижээн.

АКШ-тын политиказын боттарына ажыктыг кылдыр угландырып турар сан-дөө бөлүгөшкөн кижилер күрүнө өргөзүлгөсүн апарламында кол тургустарын ээлеп алганар. Чазакта албан-дужалдарын олар боттарынын аразына хуваап турарлар. Морганнар боттарынын тура-соорун Ак бажымнын политиказын чөвөкчю болгаш канцеляриянын начальыгы Шерман Адамс, АКШ-тын күрүнө секретарынын дуалакчысы Джон Перкинс болгаш өскө-лаа көсүкү дүжүмөттерин даштын апарлап турар. Рокфеллер чазактын бөлүктөрүнө боттарынын шугуун күрүнө секретари Даллестик болгаш атомнуг энергия талазы-биле комиссиянын даргазы Стратусту даштын, оларнын дуаламы-биле боттарынын турар. Потталар министр Саммерфилд болгаш америк чазактын өскө-лаа чамык көсүкү төзөлөкчлери дюоннарда бараан болуп турар.

АКШ-тын иттиги болгаш даштын политиказына хамаарымчан директорларнын монополияларын штаб-квартиралыгына-үлөтүрүп электерин Национал каттыжымшыкыны болгаш Америк сазыг палатына ашымчал кылган турар, ол черлерде эң улуг сөө монополияны бөлүлгөшкөнүнүн төзөлөкчлери кирип турар.

Амгы үениң империализминин шимчөөшкөнү—Американың Каттышкан Штаттары чурттуң интилек-политиктиг амьдыралына сан-хөө харгылаачыларын эң-не азыг-чакыг чок болгаш мыг чок тергилелениң чижээ болуп турар. Капиталисттик өскө-лаа чурттарда байдал хей-хей чүдүрер талазы-биле база мыг болуп турар.

Англида чуртту херек кырында чазак болгаш парламент эвез, ханы үлөтүр болгаш сан хардаачыларын күчүлүг каттыжымшыкыны — Британ үлөтүрүнүн федерацияны өскө-лаа каттыжымшыкыны-биле ол сыйры холбаалыг хөдөлдүрүр. Федерация чүдүлгү-үлөтүрүшү шалга электегит бижетти Англинын чазак парламенти кийрип шылаас чорук ол федерацияны улуг эргелин чугаалап турар. Чазакка федерациянын сүмөлөрү англы монополияларын эргелин кийрип шылаас чорук ол федерацияны улуг эргелин чугаалап турар. Бүгү-ле буржуа политиктиг партияларда, парламентте, чазакта ол болупуну тургуска кижилерин болуп турар. Дайын сөөкүлгө чылдарга калы улуг министр болууна Рене Мебер Ротшильдинин саң болупуну төзөлөкчю болуп турар; чээрби ажыл улуг тресттерин болгаш страхование компанияларын болгаш банкларын директорларын 102 дужалдарын ээлеп турганын саңгыларга-ла четчир. Премьер-министр турган Иден Вестминстер банкын турган чамык улуг компаниянын директору болган. Амгы премьер-министр Макмиллан үш компанияларга директор чү-

жылдарын ээлеп чорашан. Саң министр Хиткот-Эвори—банк директору чорашан. Эрге-чакырганда шургу кирип алган ол политиктиг ашымчалыгы мөчүкчүлөргө болгаш делегейге тайбыннын дайынынын өргө-ажыктарына таарымчан политикаын чорудуп турары чазгаар-ла билдинтир. Болуңу чазаның баштаканын Англиянын капиталисттик бөлүктөрүн чөпөгөннишкенин өнөр өнөрүн күштөлдүрүшүнүн политиказын ийди күзөвейн кийрип чорудуп турарында мычанган кижизерелген чөк.

Ашыл хардаачыларын өргө-чакыргазы Францияда баша тергилеп турар. Мында буржуа политиктиг партиялар өргө-чакырганда бот-боттарын солчуп тура-даа, чурттуң баулуң чакырыкчыны бүгү-ле таваарылгаларда француз бүдүрүлгө электерин Национал Чөвүлгө болуп турар. Бүгү-ле буржуа политиктиг партияларда, парламентте, чазакта ол болупуну тургуска кижилерин болуп турар. Дайын сөөкүлгө чылдарга калы улуг министр болууна Рене Мебер Ротшильдинин саң болупуну төзөлөкчю болуп турар; чээрби ажыл улуг тресттерин болгаш страхование компанияларын болгаш банкларын директорларын 102 дужалдарын ээлеп турганын саңгыларга-ла четчир. Премьер-министр турган Иден Вестминстер банкын турган чамык улуг компаниянын директору болган. Амгы премьер-министр Макмиллан үш компанияларга директор чү-

жаалдарын ээлеп чорашан. Саң министр Хиткот-Эвори—банк директору чорашан. Эрге-чакырганда шургу кирип алган ол политиктиг ашымчалыгы мөчүкчүлөргө болгаш делегейге тайбыннын дайынынын өргө-ажыктарына таарымчан политикаын чорудуп турары чазгаар-ла билдинтир. Болуңу чазаның баштаканын Англиянын капиталисттик бөлүктөрүн чөпөгөннишкенин өнөр өнөрүн күштөлдүрүшүнүн политиказын ийди күзөвейн кийрип чорудуп турарында мычанган кижизерелген чөк.

Ашыл хардаачыларын өргө-чакыргазы Францияда баша тергилеп турар. Мында буржуа политиктиг партиялар өргө-чакырганда бот-боттарын солчуп тура-даа, чурттуң баулуң чакырыкчыны бүгү-ле таваарылгаларда француз бүдүрүлгө электерин Национал Чөвүлгө болуп турар. Бүгү-ле буржуа политиктиг партияларда, парламентте, чазакта ол болупуну тургуска кижилерин болуп турар. Дайын сөөкүлгө чылдарга калы улуг министр болууна Рене Мебер Ротшильдинин саң болупуну төзөлөкчю болуп турар; чээрби ажыл улуг тресттерин болгаш страхование компанияларын болгаш банкларын директорларын 102 дужалдарын ээлеп турганын саңгыларга-ла четчир. Премьер-министр турган Иден Вестминстер банкын турган чамык улуг компаниянын директору болган. Амгы премьер-министр Макмиллан үш компанияларга директор чү-

жылдарын ээлеп чорашан. Саң министр Хиткот-Эвори—банк директору чорашан. Эрге-чакырганда шургу кирип алган ол политиктиг ашымчалыгы мөчүкчүлөргө болгаш делегейге тайбыннын дайынынын өргө-ажыктарына таарымчан политикаын чорудуп турары чазгаар-ла билдинтир. Болуңу чазаның баштаканын Англиянын капиталисттик бөлүктөрүн чөпөгөннишкенин өнөр өнөрүн күштөлдүрүшүнүн политиказын ийди күзөвейн кийрип чорудуп турарында мычанган кижизерелген чөк.

Ашыл хардаачыларын өргө-чакыргазы Францияда баша тергилеп турар. Мында буржуа политиктиг партиялар өргө-чакырганда бот-боттарын солчуп тура-даа, чурттуң баулуң чакырыкчыны бүгү-ле таваарылгаларда француз бүдүрүлгө электерин Национал Чөвүлгө болуп турар. Бүгү-ле буржуа политиктиг партияларда, парламентте, чазакта ол болупуну тургуска кижилерин болуп турар. Дайын сөөкүлгө чылдарга калы улуг министр болууна Рене Мебер Ротшильдинин саң болупуну төзөлөкчю болуп турар; чээрби ажыл улуг тресттерин болгаш страхование компанияларын болгаш банкларын директорларын 102 дужалдарын ээлеп турганын саңгыларга-ла четчир. Премьер-министр турган Иден Вестминстер банкын турган чамык улуг компаниянын директору болган. Амгы премьер-министр Макмиллан үш компанияларга директор чү-

жылдарын ээлеп ч